

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' תצוה ז' אדר תשע"ח

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 576

פנינים יקרים מעניני דיומא

ארבעת הפרשיות שקלים זכור פרה וחודש קשורים כאחד זה בזה ברזי ודרכי העבודה התמימה והמה יסוד איתן לכל השנה כולה. "שקלים" כשתשקול בדעתך את מעשיך ומחשבותיך לעשותם כראוי. "זכור" תבוא לידי זכירה בהקב"ה "פרה" ומתוך הזכירה תבוא לטהרה. "החודש" ומתוך הטהרה באים להתחדשות בתורה ועבודת השי"ת. (רבי ישראל מרז"ן זיע"א)

הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהם אדר (ביצה טו) ביאורו כאשר רוצה האדם שיהא קיום לעסקיו צריך למטע ולהחזיר בעצמו את ענין הניסים בחודש אדר. שכל עניני נס פורים נראים שנעשו כל אחד מהם בדרך הטבע, אך כאשר רואים את כולם יחד ואיך הביאו כולם למטרה אחת מבינים איך כולם נעשו יחד בהשגחה העליונה להביא לישועת ישראל. וכך בכל עניני העולם צריך להאמין שכל ענין ומקרה נעשה בהשגחה הפרטית על פי ציווי העליון. (בני יששכר)

סוף מעשה במחשבה תחילה (קבלת שבת) חודש ניסן שהוא ראש החדשים מורה על מחשבה ראשית. המן הרשע שלח הרצים ב"ג בניסן להרוג ולאבד את כל היהודים וחשב שהוא מצליח עד שבא חודש אדר שהוא סוף המעשה ונתגלה רצונו יתב"ש שהוא אך טוב וחסד וליהודים היתה אורה. מזל אדר דגים שהם תמיד במים שמורים חסדים. וגם דגים עיניהם פתוחות תמיד. (זרע קודש להרנ"צ מראפשיץ)

איתא בגמ' (תענית כט) אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב וכו' משנכנס אדר מרבין בשמחה. ונראה דבחודש אדר קיימו וקבלו עליהם ועל זרעם קבלת התורה באהבה ובשמחה לכן מרבין בו בשמחה של מצוה להורות על שמחת התורה לעסוק ולקיים את התורה בשמחה ובטוב לב. וככל שמרבין בעסק התורה בימים אלו מתוך שמחה כך זוכים להרגיש את שמחת חודש אדר כי הא בהא תליא. (מרבח חיים להר"ח ברים זצ"ל)

זכור את אשר עשה לך עמלק (דברים כה, יז) אמר רבי לוי משל למנהג"ד למלך שהיה לו כרם והקיפו גדר והושיב כלב נושך אמר המלך כל מי שיבוא ויפרוץ את הגדר ישכנו הכלב. לימים בא בנו של המלך פרץ את הגדר ונשכו הכלב. כל זמן שהיה המלך מבקש להזכיר חטא הבן שפרץ את הגדר אמר לו זכור איך נשכך הכלב. כך כל זמן שהקב"ה מבקש להזכיר חטאן של ישראל שחטאו ברפידים באמרם היש ה' בקרבנו (שמות טו) אמר להם זכור את אשר עשה לך עמלק...

איתא בגמרא (ר"ה כז) זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו ע"י השמור - יראת שמים זוכים לזכור ותלויים זה בזה לכן אף מי שהוא חלש בגופו נדרש שלא יסיה דעתו מזכירת ה' כי לזכור היסוד ליראת שמים וכן הוא בכל השש זכירות וכ"ש בזכירת מחית עמלק. זכרון אינו ענין של כשרון אלא מידה טובה שצריכים לבחור. (מתוך דברי סבא קדישא מרז"ן זיע"א)

זכור את אשר עשה לך עמלק וכו' (דברים כה, יז) דהנה שותא דעלמא לקרא ולכנות אדם רשע בשם עמלק. השורש בזה מפני שעמלק בטומאתו הכנים במלחמה איזה ניצוץ וענין רע בלב כל איש אשר לא לחם כנגדו כראוי, וזה מלחמה לה' בעמלק מדור דור דהיינו שבכל דור ובכל שעה הוא המלחמה הגדולה אשר אנחנו נלחמים תמיד כל ימי היותנו על הארץ. וזה זכור את אשר עשה לך עמלק לך ממש שעשה בקרבך ענין עמלק עמל קסם שקירר אותך מהתלהבות שראוי להיות כל אדם בלבו כמוקד אש לפני ה' תמיד. (עבודת ישראל מקאנזין)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ע זיע"א פרשת כי תשא תשל"ב ה'תשנ"א ע"א א.א.

האדם חי בסיבות שלו. והיינו כי האדם הוא באותה בחינה כמו הבהמה, כמו שנאמר "ומותר האדם מן הבהמה אין". ורק מכיון שהאדם הוא צלם אלוקים הוא נקרא בשם המעלה "אדם", כמו שנאמר "כי בצלם אלוקים עשה את האדם". ובאיזה אופן יש לו את הזכיה להגיע למצב הזה להיות בבחינת "צלם אלוקים"? כאשר הוא מכיר את הבהמיות שלו, ורואה שאעפ"כ יש בו חכמה ומדע, הוא מתבונן איך מגיע אליו חכמה ומדע, ועי"ז הוא משיג ורוצה להאמין שיש מציאות של הבורא שהוא מלא חכמה ומדע, וכל החכמה שיש לו אינם ממנו רק מן המציאות הזו שנותנת בו חכמה ומדע. ונמצא שמתוך הכרת עצמו הוא מגיע להכרת הבורא והכרת גדלותו. נמצא שרק כאשר הוא משיג את עצמו הוא יכול להשיג את מציאות הבורא.

אך להשיג את עצמו זה דבר מאד קשה. בגלל שהאדם יש בו עקשנות עצומה. שורש הדבר נובע מכך שבכל אדם יש בו משיכה לבורא עולמים, והטבע הוא שלכל דבר שהוא נמשך הוא רוצה להיות כמוהו. וכמו שהרבש"ע ברא את העולם בכדי שהוא יתפרסם באמצעות האנוש, ולשם מטרה זו ברא את העולם, כך האדם רוצה לעצמו את אותה גדולה, והוא רוצה להיות מפורסם כמו הקב"ה. נשאלת השאלה מהיכן הוא לוקח את הכח הזה? ממתי הוא נהיה מציאות לרצות את אותו דבר כמו הרבש"ע? התשובה היא, שבחטא עץ הדעת הוא נהיה נפרד, ונגרם פירוד בין הבורא והאנוש, והחכמה נשארה במציאות הנעלם. מאז האדם שואף כל הזמן לחכמה, אבל את החכמה הוא מייחס אליו בעצמו.

הכוונה של בריאת העולם היתה בכדי שתתגלה הבחינה שנקראת "אנוש", ובאמצעותה יתגלה ויתפרסם הבורא כל עולמים. לפני בריאת העולם טענו המלאכים לפני הרבש"ע "מה אנוש כי תזכרנו", למא בכלל בראת את האנושות, מה אתה צריך בכלל לזכור אותם. אבל דוקא זה היה הרצון שלו בבריאה, ולכן הוא ברא אותה, בכדי שמתוך הבחינה הזו שנקראת "אנושות" יכירו וישיגו אותו.

ללא האנוש הזה אין לנו שום התקשרות אליו. כי הבורא כל עולמים אין בו השגה כלל, ולא שייך שיהיה לאדם התקשרות עמו מתוך שכל הבנה. הדרך היחידה להשיג אותו היא להכיר בו מתוך המציאות שלנו שהוא המחיה ומהוה אותה. רק מתוך שאנו שקועים בבהמיות שלנו, ואנו חיים את המציאות שלנו ולא את המציאות שלו, ("מלייבט נישט מיט מיט אים") אנו מובדלים מאיתו. ולכן אנו כבהמה בלי דעת, בגלל שאין לנו חלק במציאות שלו. ובשביל זה הרבש"ע ברא בהמות וחיות, כדי שמהם נלמד מה אנו יכולים להבין. כמו שהבהמה אינה מבינה כלום כך אנו איננו יכולים להבין כלום. אך כמו שהבהמה יש לה חוש שמכירה את בעליה הזן ומפרנס אותה, כך אנו יכולים להכיר את הבורא שברא אותנו ומקיים אותנו בכל רגע. לשם מטרה זו הוא ברא בעולם את הדוגמא של הבהמות וחיות בכדי שנבין איך להשיג אותו. מה שאנו לא משיגים אותו זה מכיון שאנו לא מבינים מהי הבחינה שלנו. אם אנו רוצים להשיג אותו אנו צריכים קודם להשיג את עצמנו ואת הבהמיות שלנו, רק אחר שנהיה כבהמה נוכל להשיג אותו כבהמה שמכרת את בעליה.

הדרך היחידה למצוא את הרבש"ע היא, כאשר

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

הנפילה שהוא נפל. העיקר שהוא בסדר. הוא לא מחפש את ההתקשרות, דהיינו להכיר שהוא בחינת אין, והוא תמיד בבחינת חטא. והוא לא מחפש את ההתקשרות של שלימות הוי' ליחד שם י-ה ב-ה, דהיינו שיהיה בטל לשורשו ע"י בחינת אין, וממילא תיבטל הבחירה ולא יהיה מלחמת עמלק.

לנו אין יכולת להשיג את הרבש"ע ולהבין את מציאותו, המוח שלנו לא מסוגל לתפוס את זה, אנו רק יכולים לדעת ע"פ ההשגה שלנו. כמו שהבהמה יש לה חוש להכיר את זה שזן אותה, כך אנו יש לנו חוש להכיר את זה שזן ומחיה אותנו. רק היות שמותר האדם מן הבהמה היא הבחירה שניתנה לו ולשם כך ניתנה בו החכמה, החכמה הזו היא מסך המבדיל בינינו ובינו. כי למרות שהחכמה צריכה להראות לו את הבהמיות שלו כמו שדוד המלך אמר "בהמות הייתי עמך", האדם אינו יכול להכניע את עצמו להיות בחינת בהמה, היות שאף שהוא מלא מדע וחכמה חיו אינם חיים בגלל שאין לו את הסיפוק המלא שהוא בעצמו מציאות החכמה. בו בזמן שהחכמה היא זו שאמורה להראות לו שהוא מציאות בהמה, ואז הוא יכול למצוא בעצמו שיש מעליו מציאות שמקיימת אותו ונותנת לו את החיות. וכמו שהבהמה מקבלת את החיות שלה מהאדון, ובלא זה היא לא יכולה לחרוש, ולא לאכול מה שהיא רוצה לאכול, רק ע"י האדון, כך גם אצלנו, החכמה - שהיא הבחירה - צריכה להראות לנו שאנו בחינת בהמה. ומה שהחכמה נמצאת אצלנו אין זה מאיתנו רק ממנו, "הייתי עמך". ובשביל זה האדם מוכרח לעבור גלגולים וגלגולים, בכדי שהוא ירצה להשפיל את עצמו.

המשך יבוא אי"ה

לכן הוא מוכרח שיהיה לו תמיד סיבות, בכדי שירגיש שהחכמה היא לא ממנו. והחכמה מאין תמצא. אם האדם יש לו חכמה היא לא ממנו, היא מאין. "אין" הוא הכח הנעלם המקיים ומהוה את כל הבריאה, רק שהוא נמצא בהעלמה. ולמרות שהבריאה קיימת ואנו רואים שהעולם מתקיים, הכח הזה הוא נעלם, מכיון שהעולם מרמה את עצמו לחשוב שהאדם הוא זה שעושה את הפעולות. הוא בונה, והוא ממציא, וכל החכמות הם ממנו. ומהרבש"ע - הבורא ומקיים את הכל שהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים - רק מדברים, ולא מכירים שהוא המציאות של הבריאה. ואלמלי הסיבות גם לא היו זוכרים ממנו כלל. רק בגלל שהוא רוצה שכל ידח ממנו ידח, הוא עשה שבאמצעות האדם יהיה גילוי המציאות שלו. והבורא - שהוא חי וקיים המקיים את הכל - רוצה שע"י בחינת האין של האדם יתפרסם בעולם שיש בחינה נעלמת שנקראת "אין" שהיא המציאות של הבריאה. ורק האדם שהוא ברא יכול להודיע את זה. אך בגלל שלאדם יש בחירה הוא שרוי כל הזמן במלחמה בין מציאות שלו למציאות האין, ולכן הוא צריך סיבות.

וזה הוא השורש של כל ענין הבחירה - אם האדם הוא מציאות בפני עצמו או שהוא בטל לשורשו. כאשר האדם נכשל הוא תמיד רוצה לתרץ את עצמו, ובגלל שהוא לא בהתקשרות ודביקות למציאות שלו - שהיא מציאות האין - הוא לא מחפש את השורש למה הוא נכשל. הוא תמיד מחפש אחר כל מיני תירוצים בכדי להרגיע את עצמו, שרק בגלל הסיבה זו היתה לו הנפילה הזו, אבל הוא היה בסדר בגלל שהכוונה שלו טובה. ובזה שהכוונה שלו טובה מתורצת

המשך פנינים יקרים

זכור את אשר עשה לך עמלק וכו' והיה בהניח וכו' תמחה את זכר עמלק וכו' (דברים כה, יז) עיקר פירוש הזכירה הוא פנימיות החיות מקום שאין שם שכחה כיון שהוא עיקר החיות נקרא זכרון. וזהו מחית עמלק שלא לעשות שום דבר דרך עראי רק להיות דבוק בשורש החיות תמיד. וכתיב והיה בהניח נכלל גם שבת בזה שהוא יום מנוחה ולכך יכולין בשבת למחות עמלק יותר ולהתדבק בבחינת זכרון שלא לעשות דרך עראי כנ"ל. (שפת אמת)

הקורא את המגילה למפרע לא יצא (מגילה יז) הקורא את המגילה למפרע היינו שקורא אותה כענין שהיה בזמן שעבר ואינו נוגע לנו עתה לא יצא. כיון שהארת ניסי הפורים מתחדשת בכל שנה וקריאת המגילה בזמנה הוא כדי להמשיך ענינה בכל דור ודור. (רבי ברוך ממעוזבו זיע"א)

מגילה פרק א' מ"ג איזו היא עיר גדולה כל שיש בו עשרה בטלנים, פחות מכאן הרי זה כפר, באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין. ר"ל לבטל הדינים צריך עדה שהוא עשרה שיהיו באחדות. פחות מכאן פי' הצדיקים המחזיקין עצמם בפחות ושפלות מכל אדם הרי זה כפר ר"ל שהם מקדימים הרחמים שלא יהיה כלל דינים מעיקרא, ולא מאחרין לעורר רחמים אחר המתקת הדינים כי אם משתדלים במעשיהם הטובים שיהא מתחילתן רחמים. (נעם אלימלך)

ותמאן המלכה ושתי (אסתר א, יב) ותמאן מתחיל באותיות מות שרצתה ושתי לעורר חטא חוה דכתיב ותאכל ותתן כידוע מענין המ"ם שנצטרפה עם האותיות ו"ת ומרדכי ואסתר הפרידו בין אותיות מ"ם תיו ותקנו משלוח מנות שהטילו אותיות נו באמצע האותיות מ"ת להפרידם. וכמו שכתב האריז"ל על נו שביהי נעם וכו'. (זרע קודש להרנ"צ מראפשיץ)

כי אין לה אב ואם (אסתר ב, ז) שהיתה ממשכת השפעה מבחינת "אין" ממדה זו היה לה אב ואם כי משם נשפע למדות חכמה ובינה הנקראים אב ואם. (זרע קודש להרנ"צ מראפשיץ)

המן מן התורה מנין? שנאמר המן העץ (חולין קלט) מדוע נרמז שמו של המן בתורה דוקא בכתוב לגבי עץ הדעת? אך כשם שאדם הראשון היה יכול לאכול מכל פירות הגן מלבד עץ הדעת ובכ"ז לא עמד בנסיון ואכל מעץ הדעת עד שאיבד את כל אשר לו. כך המן הרשע היה לו כל חפצו שהיה משנה למלך ובכל זאת הדבר הקטן שמרדכי לא השתחוה לו, נלחם במרדכי ובעמו עד שדבר זה הביא לו את מפלתו ואיבד את עולמו. (אוצרות מנחם)

כתוב אשר שלט האדם באדם לרע לו (קהלת ח) מה שיש לעמלק כח להחטיא את ישראל הכל לרעתו שע"ז יבוא עליו הקנאה והנקמה מהשי"ת עד שיהיה לעדי אובר, אך אם בני ישראל שומדין את השנאה כראוי אינם צריכים להיות חוטאים, וז"ש רגזו ואל תחטאו. ואם ח"ו שוכחים שנאת עמלק צריכים לעבוד בחומר ובלבנים עיין במדרש בענין חומר גביכם. (שפת אמת)

כל התורה כולה נתנו לישראל בתרי אנפין או במצות לא תעשה. ואכן במצות מחיית עמלק מטרתה לעורר בנו השנאה והתיעוב להם ולמעשיהם שלא יהיה לנו שום שייכות ושום קשר עם הרע ואין לנו דרך ממוצע של שב ואל תעשה. ה"ה במצות אהבת ישראל - ואהבת לרעך כמוך שאל יאמר האדם אע"פ שאין אני שונא לחברי מ"מ אין אני אוהבו זה אינו כי אם אין אתה אוהבו נמצאת שאתה שונאו כי אין דרך ממוצע ורבים טועים בזה אולם המעיין יראה קושט הדברים. (מרכה חיים להר"ח ברים זצ"ל)

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

